

Vodní nádrže nadlepšují průtoky v řekách kvůli suchu i nedostatku kyslíku

7.7.2025 - | Povodí Moravy

Nedostatek srážek, vysoké denní i noční teploty a intenzivní evapotranspirace způsobují napjatou hydrologickou situaci na celém území povodí Moravy. Průtoky v tocích se pohybují jen okolo 30 % průměrných hodnot, na dvou desítkách míst jsou hodnoty pod hranicí sucha. Vodní nádrže i nadále zlepšují situaci v tocích vodou ze svých zásob.

Nedostatek srážek a podprůměrné průtoky v tocích trápí území povodí Moravy od začátku tohoto roku. „Průtoky v páteřních řekách klesají k minimálním hodnotám, drobnější vodní toky téměř vysychají a voda se v nich vyskytuje již jen v prohlubních ve dně. Na více jak dvaceti měřených místech je průtok pod hranicí sucha, což je kritická mez, která znamená, že takto nízký průtok se zde v průměru vyskytuje jen méně než deset dní v roce,“ popisuje hydrologickou situaci generální ředitel Povodí Moravy David Fína. Nedělní přechod bouřek v pásmu od Znojemska po Mohelnicko přinesl srážkové úhrny do 30 mm a způsobil rozkolísanost hladin toků v zasažených oblastech. Tyto srážky však mají na zmírnění napjaté hydrologické situace jen krátkodobý efekt.

Situaci pomáhají zlepšit vodní nádrže, které uvolněnou vodou ze svých zásob pomáhají zajistit ekologické funkce toků. „Stávající vypouštěné znečištění je v zásadním nepoměru k množství povrchových vod, do kterých jsou odpadní vody vypouštěny. Tento nepoměr se stále zhoršuje v kontextu dopadů klimatické změny, která se zejména na jižní Moravě prohlubuje,“ doplňuje ekologický význam nadlepšování vod z nádrží Fína.

Významné vodní nádrže za uplynulý týden nadlepšily do toků 9 mil. m³ vody. Z toho 4,6 mil. m³ nadlepšila nádrž Nové Mlýny pro zmírnění nedostatku kyslíku v Dyji. Právě vysoká koncentrace živin obsažených ve vodě v kombinaci s dlouhodobě nízkými průtoky v tocích a vysokými teplotami, může způsobovat nedostatek kyslíku ve vodě a zapříčinit tak úhyny ryb. Tato situace nastala minulý týden na řece Dyji. „V noci se sinice v teplé vodě rychle rozkládají a ty živé zase k dýchání spotřebovávají kyslík, který ve vodě zůstal. Situace budou bohužel stále častější, a nejen na řece Dyji. V podmínkách klimatické změny jsou možná řešení, nejsou ale snadná a hlavně nejsou řešitelná v krátké době. Na otázku, zda by šlo ryby zachránit, musím za sebe odpovědět, že nikoliv. Způsob odtoku z vodního díla Nové Mlýny, tedy zda vypouštět vodu pod segmenty nebo malou vodní elektrárnou, je v takových podmínkách marginální problém,“ nastiňuje problematiku enormního množství živin v tocích Prof. Ing. Radovan Kopp, Ph.D. z Mendelovy univerzity v Brně.

Povodí Moravy, Moravský rybářský svaz a město Břeclav na společné schůzce ve čtvrtek 3. července projednávalo možnosti vedoucí k minimalizaci rizika opakování úhynů ryb v řece Dyji pod vodním dílem Novými Mlýny. „Možností vedoucích k okamžitému zlepšení situace není mnoho. Na společném jednání jsme se shodli na celkem třech opatřeních. Prvním je rozšíření nepřetržitého sledování vývoje množství kyslíku, a to jak v samotné nádrži, tak také v řece pod nádrží. Spolehlivé údaje z těchto měření jsou zásadní pro druhý krok, kterým je aktualizace metodických postupů Povodí Moravy i Moravského rybářského svazu. Tyto postupy máme zpracovány od situace z roku 2022, nicméně je vhodné je nechat posoudit odborníky a lépe je vzájemně provázat a koordinovat. Shodli jsme se také na realizaci pilotního projektu provzdušňování ve vybraných částech zdrže jezu Bulhary a řeky Dyje pod nádrží pomocí aerátorů,“ popisuje Fína.

Tato opatření mohou snížit riziko opakování úhynů ryb, ale nikoliv jim zabránit. „Bojujeme s protivníkem (sinice), který tady je už cca 2,5 miliardy let. Je to bakterie perfektně adaptovaná na

život nejen ve vodním prostředí a my ji krmíme fosforem a dusíkem, jak jen to jde. Pokud s tím nepřestaneme, nečekejme zlepšení podmínek pro život ryb. Úhyny se budou opakovat,” dodává Kopp.

<https://www.pmo.cz/cz/media/tiskove-zpravy/vodni-nadrze-nadlepsuji-prutoky-v-rekach-kvuli-suchu-i-nedostatku-kysliku>